

MĚSTSKÉ DIVADLO MLADÝCH V OSTRAVĚ

A. J. URBAN:

Barevná hráz

Hra o 4 obrazech

Režie: K. Dittler
Dramaturg, spolupráce: J. Vavroš
Paruky: M. Míčková

Kostymy: S. Čiháková

Výprava: K. Trnka

Andrew Brown, bankovní úředník	O. Janida
Mary Brownová, jeho žena	L. Naarová
Robert Brown, jejich syn	O. Wimmer
Uršula Howardová, černá kuchařka	S. Šimberová
Jim Howard, její syn	I. Holub
Barbara Howardová, její dcera	V. Lišková
Simpson, obchodník s realitami	P. Zezulka
Ferguson, dělník	J. Fukala
Šerif	S. Sohr
Tom, přítel Roberta Browna	S. Kramoliš
Doktor Miller	J. Vrábl

a další členové MDM

Jevištní stavby vede: M. Ramík
Osvětlení: A. Štěpanda

Přestávka po 1. a 3. obraze

Premiéra: 6. IV. 1955

Soudružka SOŇA ŠIMBEROVÁ

slaví v roli černošky Uršuly Howardové z Urbanovy hry »Barevná hráz« jubileum třiceti let své herecké práce.
Její práci čest!

Před třiceti lety neodolala mladá Marie Fišerová vůni divadla a stala se herečkou. Přinesla divadlu smysly, toužící po velkých vzrušeních, vědomí, připravené prožít velké myšlenky a osudy, mládí, jisté si svou podmanivostí — a čekala na slávu.

Jméno si dala Soňa Stanvellová.

Ale život herečky u společností nebyl životem na výsluní. Byl vystaven ostrému větru života bez domova, v nesná- zích a v bídě. Vysněná cesta slávy se měnila v cestu trním a někdy špinou a velká dobrodružství smyslů a krásné myšlenky se topily v denní krušné dřině. Neúspěchy, po- koření a činy zoufalství — to byly stupně k herecké slávě.

Kolik nadějných mladých lidí na této cestě zašlo. Kolik jich zatrpkló a ztratilo sílu. Ani neúspěchy, ani sláva však nedovedla narušit krásnou bytost naší Soni! Nejenže ne- podléhala — krásněla všemi zkušenostmi života v umění. Kolik herců a hereček by mohlo svědčit o tom, jak dovedla, když byli na dně, pomoci, jak se dovedla o poslední rozdě- lit, jak dovedla podepřít radou a pomocí ty, kdo klesali, jak dovedla jejich břemena učinit svými břemeny, jak z je- jího nevyčerpatelného optimismu čerpali sílu k dalšímu boji, jak opírajíce se o ni sami se narovnávali.

Tak — jednou nahoře a jednou dole — šla s uměním od města k městu, a mezi rolemi milovanými i nenávidě- nými, jako něco vedlejšího žila svůj život soukromý, jak to služba umění žádá.

Čtvrt století hereckého života měla za sebou, když jako Soňa Šimberová přišla do našeho divadla.

Svou oběť Thalii dovršila právě tak čistě a nezištně, jako ji začala. Svou zkušenost a své schopnosti dala jejímu nej- mladšímu dítěti — divadlu pro mládež.

Ostravským dětem, ostravské mládeži přinesla všechno bohatství svého umění a v jejich obdivu, v jejich úsměvu našla odměnu za těžký život.

A nám, svým spolupracovníkům, přinesla své velké a dobré srdce, svůj zápal pro poctivou práci, kterou, i když ji samu často postavila před nové úkoly, dovedla zvládnout tak, že se nám stala vzorem. Proto si jí vážíme, proto ji milujeme, a proto jí přejeme do další práce hodně zdraví a vytrvalosti.

K. Dittler

»Barevná hráz« je hra, která odhaluje jeden z nejbarbarštějších zlořádů kapitalismu — rasismus — a ukazuje na jeho nesmyslnost. Se zbytky tohoto podceňujícího vztahu k lidem jiné rasy nebo barvy pleti se musíme často vyrovnávat i u nás — v poměru k židům a cikánům. Zatím co v naší republice i v ostatních lidově demokratických zemích odstraňujeme všechny překážky a rozdíly, kterými kapitalismu rozděloval lidi důležitých národností a ras a snažíme se vykořenit všechny předsudky, ve Spojených státech se rasismus spolu s fašistací celé země projevuje stále silněji.

Černoši žili ve Spojených státech po celá staletí jako otroci na plantážích a přestože jich často byla většina, neměli žádných práv. Ke zrušení otroctví došlo až ve válce severních a jižních států USA roku 1864. Na postavení černochoů se však mnoho nezměnilo. Z otroků na plantážích se stali otroky v továrnách.

Nezměnilo se nic ani na jejich politickém postavení. Dnes, kdy americká ústava »zaručuje« volební právo všem občanům bez rozdílu národnostního původu a rasy, celá řada omezení vylučuje převážnou část černochoů i bílého proletariátu z účasti na volbách. Kromě vysokých volebních daní a podvodných zkoušek gramotnosti, kdy volební úředníci se neostýchají předložit černochoům text třeba v čínské řeči, jen aby mohli dokázat jejich negramotnost a vyloučit je tak z účasti na volbách, jsou černoši před volbami zastrašováni teroristickými organizacemi, jako je Ku-Klux-Klan, Americká legie a jiné. Jestliže se přesto všechno odváží černocho k volbám, bývá druhého dne nalezen mrtev...

Stejně tak ústava Spojených států »zaručuje« černochoům vzdělání. Platy učitelů na černošských školách jsou však o 50 procent nižší než učitelů na školách »bílých« a stejně nízké jsou i náklady na udržování a vybavení škol. Černošské mládeži brání ve vzdělání i daleko nižší platy, které černoši dostávají za stejnou práci jako bílí. Proto musí všechny děti černošské rodiny již od raného dětství pracovat a nemají čas na učení a zábavu.

Život černých a bílých je ve Spojených státech přísně oddělen. Černoši jsou nuceni žít ve zvláštních čtvrtích, nejhorších a nejspínavějších z celého města, kde však platí často ještě vyšší nájemné. Černé děti mohou chodit jen do zvláštních, pro ně určených škol. Ve vlaku a v tram-

vaji jsou pro černochoy určeny zvláštní vozy; mají svoje čekárny a kavárny a dokonce i v kostelích musí sedět odděleně od bílých. Nemocného černocho smí ošetřit jen černý lékař a zemře-li, může být pochován jen na »barevném« hřbitově. Pokusí-li se někdy černocho překročit toto rozdělení, zaplatí za to často životem.

Rasová diskriminace se projevuje i v soukromém životě. V jižních státech jsou manželství mezi černými a bílými přímo zákonem zakázána. V severních státech — mezi nimi v Ohio, kde se odehrává hra »Barevná hráz« — jsou taková manželství sice zákonem povolena, zůstávají však pronásledována předsudky, urážkami a příkořimi. Děti ze smíšených manželství i jejich další potomci jsou počítáni mezi »barevné« a pokud se ví o jejich původu, jsou vyřazeni ze společnosti bílých — třeba nebylo na jejich barvě pleti nic poznat. Již sama tato skutečnost dokazuje nesmyslnost rasismu.

Přes všechno pronásledování dala černá rasa světu řadu významných umělců a vědců. Mezi nimi jsou i známý zpěvák Paul Robeson, básník Langston Hughes, jazzový skladatel Duke Ellington, Dr Du Bois a jiní.

Proti stále stoupajícímu fašistickému teroru se stává odpor stále rostoucí uvědomění černého i bílého lidu Spojených států, který pod vedením dělnické třídy společně bojuje proti nadvládě buržoasie za svobodnou, společnou Ameriku, která bude domovem černým i bílým.

J. Vavroš

Připravujeme:

W. SHAKESPEARE

DVA ŠLECHTICI VERONŠTÍ

Komedie o 17. scénách

Touto hrou ze slunné Itálie o lásce, přátelství a mládí zakončíme sezónu 1954-55

Premiéra 9. června 1955

OsT 02
T 05479